

Haridus- ja Teadusministeerium
Üldharidusosakond
Hr Kaspar Kreegimäe

20.10.2010 a

Pedagoogide atesteerimise nõuetest

Lugupeetud härra Kreegimäe

Eesti Noorteühenduste Liit (ENL) pöördub Teie poole, selgitamaks ENLi seisukohti pedagoogide atesteerimisnõuete osas, mida hetkel reguleerib haridusministri 02.10.2002 määrus nr 69 "Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord". ENL peab oluliseks esitada oma seisukohad nimetatud küsimuses aegsasti, et Haridus- ja Teadusministeeriumil oleks võimalik nendega arvestada nimetatud määruse muutmise kavandamisel.

ENL peab äärmiselt oluliseks formaalhariduse ja mitteformaalse hariduse omavahelise lõimituse suurenemist. ENLil on hea meel, et nii Vabariigi Valitsuse poolt käesoleva aasta alguses vastu võetud põhikooli riiklik õppekava ja gümnaasiumi riiklik õppekava kui ka 01. septembrist 2010 jõustunud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) uus redaktsioon seda eesmärki täidavad. Haridussüsteemi võtmeküsimustest rääkides ei ole riiklikest õppekavadest ja seadusandlikust keskkonnast vähemolulisem õpetajakoolitus. ENL on seisukohal, et õpetajakoolituses on palju murekohti, millele lahenduste otsimist peaks Haridus- ja Teadusministeerium koostöös ülikoolidega kindlasti jätkama.

Toimiv pedagoogide ametijärkude süsteem on pedagoogidele kindlasti üheks motivaatoriks enesetäiendamisel ning seda ka õpetajakoolituse süsteemi väliselt. Kehtivas määruses on ühe pedagoogidele atesteerimisel esitatava nõudena loetletud ka noorteühingu juhendamise kogemus. Määruse kohaselt ei ole tegemist kohustusliku nõudega ühegi ametijärgu taotlemisel, kuna määrusega on vastavalt taotletavale ametijärgule sätestatud minimaalne arv kõikidest neljateistkümnest loetletud nõudest, millele atesteeritav peab vastama. Seega on noorteühingu juhendamise kogemuse olemasolu vanempedagoogi ja pedagoog-metoodiku ametijärgu taotlemisel üks võimalikest, kuid mitte kohustuslikest, nõuetest, mille täitmist arvestatakse ametijärgu omistamisel.

Erinevate noorteühingute tegevusi juhendavad lisaks professionaalsetele noorsootöötajatele ka mitmed koolides töötavad pedagoogid. Taoline kogemus on väärtuslik pedagoogidele-juhendajatele, kuna võimaldab proovile panna oma oskusi ja teadmisi mitteformaalses õpikeskkonnas ning ühtlasi ka paremini aru saada noorsootöö väärtustest ja pakutavatest võimalustest. Nimetatud kogemuse olemasolu aitab kaasa ka mitteformaalse hariduse ja formaalhariduse omavahelisele koostööle, kuna pedagoog, kes on lisaks ka noorsootöötaja, suudab eeldatavasti rakendada oma töös koolitunnis mitmekesisemaid õpetamise meetodeid ning suunata noori rohkem ka noorsootöösse ning samuti väärtustada aktiivsemate kodanikuühiskonna teket. Kehtiv süsteem, mille kohaselt on noorteühingu juhendamise kogemust võimalik arvestada ametijärkude määramisel, on pedagoogidele olnud ka motivaatoriks noorteühingute juhendamisel ning selgeks signaaliks, et ka formaalharidussüsteemis väärtustatakse mitteformaalse hariduse valdkonnas omandatud töökogemust.

ENL on seisukohal, et ka tulevikus peaks pedagoogide atesteerimise aluseks olevate nõuete loetelus sisalduma noorteühingu juhendamise kogemuse olemasolu. Juhendamise alla võiks mahtuda nii noorteühingu tegevuse alane mentorlus (noorteühingu asutamise, strateegiliste eesmärkide seadmise, tegevuste kavandamise jm juhendamine) kui ka noorteühingutes noorsootöö läbiviimine (erinevate tegevuste, laagrite jm juhendamine).

Nii uus noorsootöö seadus (NTS) kui ka PGS on andnud olulise tõuke noorte osalusele, sh osaluskogude tekkele. PGS-is on täpsustatud õpilaskonna ning õpilasesinduse õigusi ning ülesandeid, NTS sätestab esmakordselt seaduse tasandil noortevolikogu õigusliku staatuse ning tegevuse alused. Lisaks on nii katusorganisatsioonide (Eesti Õpilasesinduste Liit, Eesti Noorteühenduste Liit) töö tulemusena kui ka riigipoolse toe olemasolul kasvamas noorte osaluskogude (õpilasesindused, noortevolikogud) arv. Sellest tulenevalt on ENLi hinnangul vajalik täiendava nõude lisamine atesteerimise aluseks olevate nõuete loetellu. Nimetatud nõue peab seisnema noorte osaluskogu (õpilasesindus, noortevolikogu, maakondlik noortekogu jt) töö juhendamises või mentorluses.

Leiame, et vanempedagoogi ametijärgu taotlemisel peavad nii noorteühingu juhendamise kui ka noorte osaluskogu mentorluse nõuded olema ametijärgu taotleja jaoks vabatahtlikud, st, et nimetatud nõuete täitmine ei tohi olla kohustuslikuks eeltingimuseks vanempedagoogi ametijärgu omistamisel, kuid peab olema üks olemasolevatest ja võimalikest kriteeriumidest järgu taotlemisel.

Tulenevalt sellest, et pedagoog-metoodiku ametijärk on õpetajate ametijärgude hierarhias kõige kõrgem võimalik ametijärk, leiame, et pedagoog-metoodiku ametijärgu omistamise kohustuslik tingimus peab olema vähemalt ühe pakutud kahest nõudest (vastavalt siis kas noorteühingu juhendamine või noorte osaluskogu mentorlus) täitmine.

ENL on valmis nimetatud teemadel Haridus- ja Teadusministeeriumiga ka täiendavalt arvamusi ja seisukohti vahetama ning diskussioonides osalema.

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)

Ott Heidmets
juhatuse esimees